

Kriminalitet blandt udsatte børn og unge i Danmark

Af Mette Egsdal (meeeg@kl.dk) og Signe Frees Nissen

Formålet med dette analysenotat er at belyse kriminaliteten blandt udsatte børn og unge i Danmark. Der opgøres på hhv. sigtelser for de 12-14 årige og fældende afgørelser for de 15-22 årige. Kategoriseringen af udsathed følger opdelingen i KL's nøgletalspublikation "Udsatte børn – nøgletal 2019".

Dato: 1. februar 2019

Sags ID: SAG-2018-03501
Dok. ID: 2548650

E-mail: MEEG@kl.dk
Direkte: 3370 3430

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 5

Analysens hovedkonklusioner

Sigtelser for mindreårige (12-14 år)

- Ca. 3,5 pct. af de udsatte børn har været sigtet for en lovovertrædelse i 2017. For de ikke-udsatte børn er andelen 0,6 pct.
- Andelen af sigtede blandt udsatte børn steg fra 2016 til 2017 efter at være faldet fra 2013 til 2016. Set over hele perioden er andelen af sigtede udsatte børn faldet med ca. en tiendedel. Andelen af sigtede blandt ikke-udsatte børn er stort set uændret i perioden.
- Størstedelen af sigtelserne for børnene i alderen 12-14 år vedrører tyveri mv. (45 pct. og 43 pct. for hhv. de ikke-udsatte og udsatte børn).

Fældende afgørelser (15-22 år)

- Ca. 8 pct. af de udsatte unge har begået kriminalitet i 2017, mens det gælder 1 pct. af de ikke-udsatte unge.
- Andelen af unge med en dom har været faldende de seneste år. Således var der blandt gruppen af udsatte unge ca. 30 pct. færre dømte i 2017 end i 2013. Blandt de ikke-udsatte unge er der sket et fald på 33 pct. i samme periode.
- Domme for voldsforbrydelser, røveri mv. udgør 27 pct. af alle domme blandt de udsatte unge og er dermed de hyppigst forekommende lovovertrædelser i gruppen af udsatte unge. Derimod udgør denne kategori 19 pct. af lovovertrædelserne blandt de ikke-udsatte unge, hvor overtrædelser af Lov om euforiserende stoffer er mere hyppigt forekommende.

1 Metode og data

I denne analyse er der set på forekomsten af sigtelser og fældende afgørelser blandt hhv. udsatte og ikke-udsatte børn og unge i Danmark. Til at belyse dette anvendes Danmarks Statistiks kriminalitetsregistre, som er dannet ud fra Rigspolitiets indberetninger. Data er bearbejdet i Danmarks Statistiks Forskerservice.

Opdelingen i hhv. *udsat* og *ikke-udsat* følger KL's nøgletalspublikation "Udsatte børn – nøgletal 2019". Heraf følger, at et barn/ung i nærværende analyse bliver kategoriseret som udsat, såfremt barnet/den unge i løbet af de seneste fem år¹ har været anbragt uden for hjemmet mindst én gang og/eller har haft min. én individrettet forebyggende foranstaltning.

Jf. Straffeloven kan børn i Danmark under 15 år ikke stilles strafferetlig til ansvar for deres handlinger og ej dermed modtage en dom. Analysen inddeles på denne baggrund i to, således at afsnit 2.1 omfatter *sigtelser for mindreårige* (12-14 år), mens afsnit 2.2 omfatter *fældende afgørelser* for de 15-22 årige.

Sigtelser for mindreårige (12-14 år)

I analysen er medtaget overtrædelser af straffeloven, våbenloven samt lov om euforiserende stoffer. Dvs. overtrædelse af færdselslov, skatte og afgiftslove samt særlove i øvrigt ikke er inkluderet.

Fældende afgørelser (15-22 år)

Tilfælde hvor den unge er over den kriminelle lavalder og sagen afgøres med frihedsstraf, bødeafgørelse (dog kun bøder på over 1.000 kr. ved overtrædelse af særlove) eller tiltalefrafald (udladelse af straf selvom personen anses som skyldig). Overtrædelser af færdselsloven, skatte og afgiftslove samt særlove i øvrigt er ikke inkluderet i analysen. Ankesager uden ny afgørelse indgår ej heller i analysen. I den resterende del af analysen vil de fældende afgørelser blive benævnt som *domme*.

Dato: 1. februar 2019

Sags ID: SAG-2018-03501
Dok. ID: 2548650

E-mail: MEEG@kl.dk
Direkte: 3370 3430

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 5

¹ 2012-2016 for 2017-opgørelser, 2011-2015 for 2016-opgørelser osv.

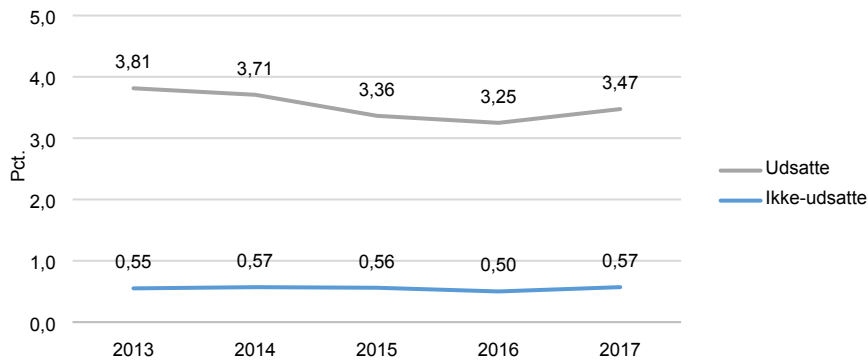
2 Resultater

2.1 Sigtelser for mindreårige (12-14 årige)

Mens andelen af sigtede blandt de udsatte børn har været faldende fra 2013 til 2016, så steg andelen igen fra 2016 til 2017. Set over hele perioden er andelen af sigtede udsatte børn dog faldet med ca. en tiendedel. I samme periode er andelen af sigtede blandt de ikke-udsatte børn stort set uændret, jf. figur 2.1a.

Andelen af sigtede er i 2017 ca. 6 gange højere blandt de udsatte børn end blandt de ikke-udsatte. Bemærk i øvrigt hvordan andelen af sigtede blandt de ikke-udsatte unge er under 1 pct.

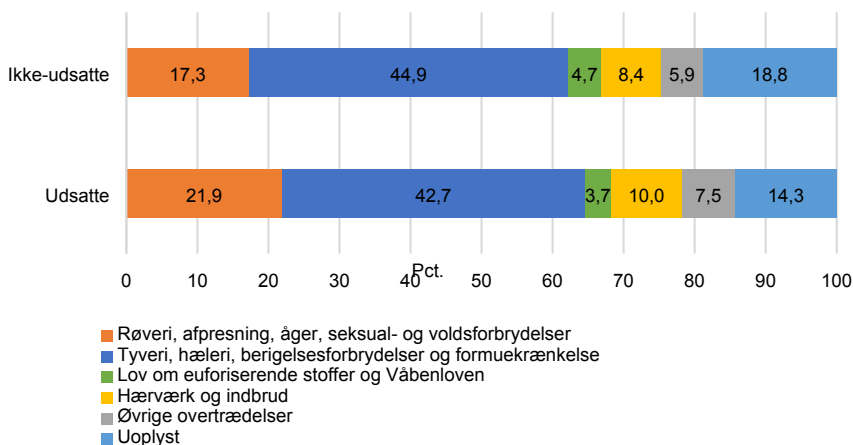
Figur 2.1a: Udviklingen i andelen af børn (12-14 år), der har været sigtet i året

Note: 2017-opgørelsen af udsatte unge omfatter børn/unge (12-14 år, primo 2017), som i løbet af de seneste fem år (2012-2016) har været anbragt uden for hjemmet mindst én gang og/eller har haft min. én individrettet forebyggende foranstaltning. Opgørelsen for de øvrige år følger samme metodik.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Både blandt udsatte og ikke-udsatte børn er det hovedsageligt tyveri mv., som børnene har været sigtet for i 2017, jf. figur 2.1b.

Figur 2.1b: Fordeling af lovovertrædelse, 2017 (pct.)

Note: Udsatte unge omfatter børn/unge (12-14 år, primo 2017), som i løbet af de seneste fem år (2012-2016) har været anbragt uden for hjemmet mindst én gang og/eller har haft min. én individrettet forebyggende foranstaltning.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Dato: 1. februar 2019

Sags ID: SAG-2018-03501
Dok. ID: 2548650

E-mail: MEEG@kl.dk
Direkte: 3370 3430

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 5

2.2 Fældende afgørelser (15-22 årige)

Andelen af unge med en dom har været faldende siden 2013. Således fik 30 pct. færre udsatte unge en dom i 2017 end i 2013. I samme periode fik 33 pct. færre en dom blandt de ikke-udsatte unge, jf. figur 2.2a. Bemærk dog at faldet på 33 pct. blandt de ikke-udsatte unge dækker over en ændring på 0,6 procentpoint.

Forekomsten af unge med en dom er i 2017 således også næsten 7 gange så høj blandt de udsatte unge end blandt de ikke-udsatte unge.

Dato: 1. februar 2019

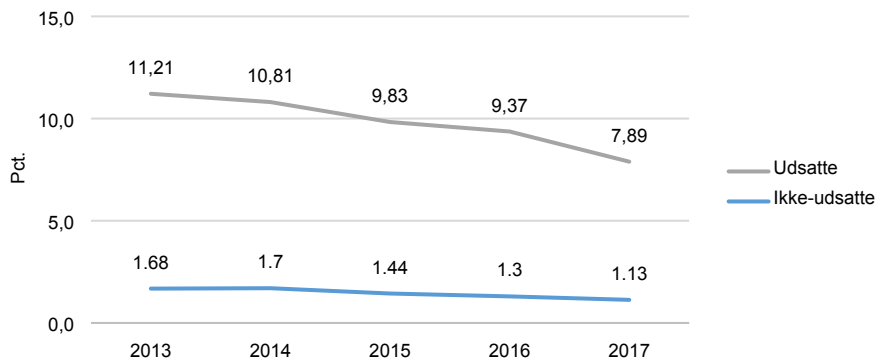
Sags ID: SAG-2018-03501
Dok. ID: 2548650

E-mail: MEEG@kl.dk
Direkte: 3370 3430

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 5

Figur 2.2a: Udviklingen i andelen af unge (15-22 år), der fået en dom i året

Note: 2017-opgørelsen af udsatte unge omfatter unge (15-22 år, primo 2017), som i løbet af de seneste fem år (2012-2016) har været anbragt uden for hjemmet mindst én gang og/eller har haft min. én individrettet forebyggende foranstaltning. Opgørelsen for de øvrige år følger samme metodik.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Andelen med en dom er højere blandt anbragte unge end blandt unge med forebyggende foranstaltninger, jf. tabel 2.2b. Blandt anbragte unge er det i høj grad unge anbragt på opholdssteder og døgninstitutioner, der dømmes.

Tabel 2.2b: Andelen af udsatte unge (15-22 år), der har fået en dom i 2017 (fordelt på anbringelsessted blandt de anbragte unge)

	Andel
Anbragte i alt	9,5
<i>Traditionel og kommunal plejefamilie</i>	4,7
<i>Opholdssteder og døgninstitutioner</i>	13,2
<i>Andet (kostskole, efterskole, eget værelse m.m.)</i>	9,0
<i>Slægt- eller netværkspleje</i>	4,7
Forebyggende foranstaltninger	6,5

Note: Anbragte unge omfatter unge (15-22 år, primo 2017), som har været anbragt uden for hjemmet mindst én gang i løbet af de seneste fem år (2012-2016). Forebyggende foranstaltninger omfatter børn/unge, som har haft mindst én individrettet forebyggende foranstaltning i samme periode, men som ikke har været anbragt.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

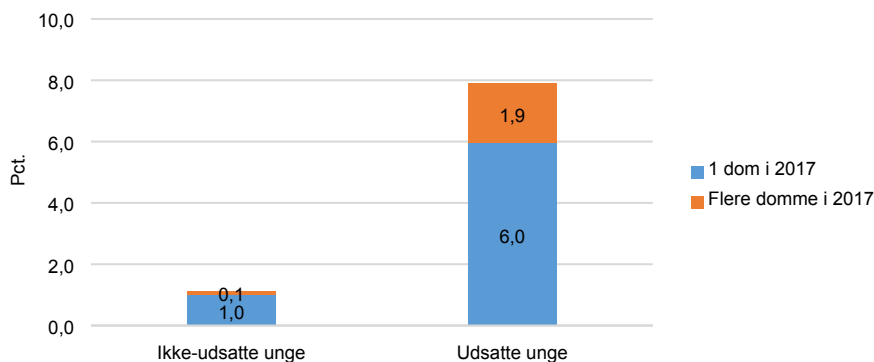
Blandt de udsatte unge har 1,9 pct. fået mere end én dom i løbet af 2017, mens det blandt ikke-udsatte unge er 0,1 pct., *jf. figur 2.2d*. Således er det ca. hver tredje (32 pct.) af de udsatte unge med en dom, som har fået mere end én dom i 2017, mens det blandt de ikke-udsatte unge gælder hver tiende (10 pct.).

Dato: 1. februar 2019
 Sags ID: SAG-2018-03501
 Dok. ID: 2548650
 E-mail: MEEG@kl.dk
 Direkte: 3370 3430

Weidekampsgade 10
 Postboks 3370
 2300 København S

www.kl.dk
 Side 5 af 5

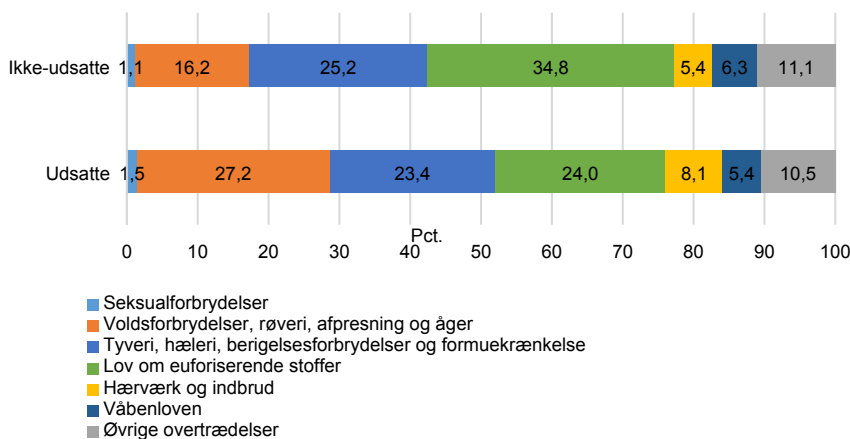
Figur 2.2d: Andelen af unge (15-22 år), der har begået kriminalitet mere end én gang i 2017 (pct.)

Note: Udsatte unge omfatter unge (15-22 år, primo 2017), som i løbet af de seneste fem år (2012-2016) har været anbragt uden for hjemmet mindst én gang og/eller har haft min. én individrettet forebyggende foranstaltning.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.

Mens over en tredjedel af lovovertrædelserne i 2017 blandt de ikke-udsatte unge vedrører overtrædelser af Lov om euforiserende stoffer, så er det voldsforbrydelser, røveri mv. der er hyppigst forekommende blandt de udsatte unge, *jf. figur 2.2e*.

Figur 2.2e: Fordeling af lovovertrædelse, 2017 (pct.)

Note: Udsatte unge omfatter unge (15-22 år, primo 2017), som i løbet af de seneste fem år (2012-2016) har været anbragt uden for hjemmet mindst én gang og/eller har haft min. én individrettet forebyggende foranstaltning.
 Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik.